

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Development of a Local History Curriculum Based on Tiger-striped Bean Knowledge in Social Studies for Prathomsuksa 6 Students in Mueang District, Mae Hong Son Province

พศิน ตาไผ่¹ และภัสราภรณ์ นันทากาศ¹

Pasin Tafai¹ and Patsaraporn Nantakard¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐานวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งไม้สัก มิตรภาพที่ 98 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นสามารถบูรณาการแหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือ กับสาระการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้จริงและมีความเข้าใจเนื้อหาในเชิงลึกมากขึ้น 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.36)

คำสำคัญ: หลักสูตรท้องถิ่น ถั่วลายเสือ

¹อาจารย์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน, A Lecturer in Bachelor of Education Program in Elementary Education, ChiangMai Rajabhat University, Maehongson Campus

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: พศิน ตาไผ่, nhongcmth2@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 21 พฤษภาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 18 สิงหาคม 2568 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 19 สิงหาคม 2568

ABSTRACT

This research aimed to: 1) develop a local curriculum in the history strand of social studies for Grade 6 students using the Tiger Bean knowledge base in Mae Hong Son province, 2) examine the learning achievement of students who studied under the developed curriculum, and 3) assess students' satisfaction with the curriculum. The sample group consisted of one purposively selected Grade 6 classroom in Mueang District, Mae Hong Son province. The research instruments included a lesson plan based on the developed local curriculum, a pre-test and post-test to measure students' learning achievement, and a questionnaire assessing students' satisfaction with the curriculum.

The findings revealed that: 1) the developed local curriculum effectively integrated the Tiger Bean knowledge base with historical content, making the material appropriate and relevant to the local context. Students had better access to real learning sources and developed a deeper understanding of the subject matter; 2) students who studied under the developed curriculum showed a statistically significant improvement in their learning achievement. Their comprehension, analytical thinking, and ability to connect historical knowledge to real-life experiences improved significantly; 3) students expressed a high level of satisfaction with the curriculum, particularly appreciating the engaging learning activities and the use of local learning resources. They found the learning experience meaningful and applicable to their daily lives. In conclusion, the development of a local curriculum based on the Tiger Bean knowledge base effectively enhanced Grade 6 students' history learning and increased their awareness of the value of local wisdom.

Keywords: Local Curriculum, Tiger-striped Beans

ภูมิหลัง

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจรากเหง้าของชุมชนและสังคมของตนเอง การเรียนรู้ผ่านแหล่งความรู้ในท้องถิ่นสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ทำให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา แม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัวและเต็มไปด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การศึกษา โดยเฉพาะเรื่อง “ถั่วลายเสือ” ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถั่วลายเสือเป็นพืชที่มีความโดดเด่นทั้งในแง่ของลักษณะทางพันธุกรรมวิธีการเพาะปลูก และความสำคัญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น การนำเรื่องราวเกี่ยวกับถั่วลายเสือมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

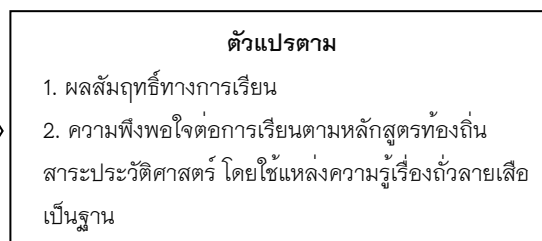
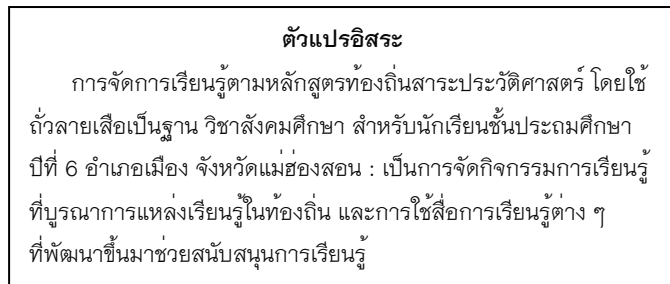
อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาในระดับประถมศึกษาขาดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ซึ่งด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้จากภูมิปัญญาถั่วลายเสือเป็นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเชื่อมโยงความรู้เชิงประวัติศาสตร์เข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยกระตุ้นความภาคภูมิใจและความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การสืบทอดและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งไม้สัก มิตรภาพที่ 98 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรท้องถิ่น สาระประวัติศาสตร์ โดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สืบหาแหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรสาระประวัติศาสตร์ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการออกแบบหลักสูตร

3.2 ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในองค์ประกอบเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน

การเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากนั้นจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือ

3.3 ทดลองใช้หลักสูตร โดยดำเนินการสอนตาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พร้อมทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียน รวมถึงวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test)

3.4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนทุ่งไม้สัก มิตรภาพที่ 98 จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 5 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 10 ชั่วโมง โดยบูรณาการสาระจาก 5 วิชา ได้แก่ สังคมศึกษา ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และศิลปะ ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเข้ากับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม มีการแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นสามารถบูรณาการแหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือกับสาระการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้จริง และมีความเข้าใจเนื้อหาในเชิงลึกมากขึ้น

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากคะแนนก่อนและหลังเรียน กล่าวคือ “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 10.7 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 20) คิดเป็นร้อยละ 53.5 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 17.50 คิดเป็นร้อยละ 87.50 ดังแสดงในตาราง 1

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	10	20	10.70	1.34	34.00*	0.00
หลังเรียน	10	20	17.50	1.08		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อ

การเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์
โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน

ความพึงพอใจ (รายด้าน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.42	มากที่สุด
2. ความเข้าใจง่ายและความสอดคล้องกับผู้เรียน	4.90	0.32	มากที่สุด
3. ความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	4.80	0.42	มากที่สุด
4. การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	4.90	0.32	มากที่สุด
5. การเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและท้องถิ่น	4.90	0.32	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.86	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36

อภิปรายผล

จากการนำใช้หลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ โดยใช้แหล่งความรู้เรื่องถั่วลายเสือเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ซึ่งอิงตามแนวคิดของ Bruner (1960) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีความหมายควรเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน ดังนั้น การนำเรื่องถั่วลายเสือ ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจและมรดกทางวัฒนธรรมของแม่ฮ่องสอนมาเป็นฐานในการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับบริบทจริงของตนเอง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะนี้สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ อำไพ วรรณขำ (2562) ซึ่งระบุว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาทางประวัติศาสตร์และพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ในนักเรียน ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นสาระประวัติศาสตร์นี้อยู่ภายใต้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ถูกออกแบบตามแนวคิด Local History Approach (Ralph, 2005) ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาประวัติศาสตร์จากบริบทของท้องถิ่นก่อนขยายไปสู่ระดับชาติและสากล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith (2012) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ผ่านกรณีศึกษาของชุมชนทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอดีตกับปัจจุบันได้ดีขึ้น

อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Drake & Burns (2004) ที่กล่าวว่า การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยในงานวิจัยนี้ได้นำแนวทาง Thematic Integrated Learning (Fogarty, 1991) มาใช้ในการออกแบบแผนการเรียนรู้ได้ดังนี้ (1) การบูรณาการกับวิทยาศาสตร์: อ้างอิงจากงานของ จิราพร มณีรัตน์ (2563) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ผ่านการทดลองทางวิทยาศาสตร์ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน (2) การบูรณาการกับคณิตศาสตร์: อ้างอิงจากแนวคิดของ Steen (2001) ที่ชี้ให้เห็นว่า การใช้ข้อมูลเชิงตัวเลขในการเรียนรู้ช่วยเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และ (3) การบูรณาการกับศิลปะและวัฒนธรรม: สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dewey (1938) ที่เสนอว่า การเรียนรู้ผ่านศิลปะและการสร้างสรรค์ช่วยส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน ทั้งนี้จากการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีบริบทช่วยเสริมพัฒนาการทางปัญญาของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี แก้วมณี (2561) พบว่า หลักสูตรที่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่อิงบริบทของท้องถิ่นสามารถสร้างแรงจูงใจและความหมายในการเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานของ อำไพ วรรณขำ (2562) ซึ่งศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา พบว่าการนำแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวมาใช้ในการเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ของชุมชนตนเองได้ดี และ

ส่งผลให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่เน้นความสำคัญ ของสภาพแวดล้อมทางสังคมในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งความรู้จริงในพื้นที่ ในด้านการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรนี้มีลักษณะการบูรณาการแบบสหวิทยาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Drake & Burns (2004) ที่กล่าวว่า การบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้จะช่วยสร้างความเข้าใจแบบองค์รวม และเสริมสร้างความเชื่อมโยงของความรู้ในบริบทจริงของผู้เรียน ผลการวิจัยยังพบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี แก้วมณี (2561) ที่ศึกษาการใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์นักเรียน พบว่าการเรียนรู้จากเรื่องราวของชุมชนช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน ดังนั้นจากการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ถั่วลายเสือเป็นฐาน จึงไม่เพียงแต่ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์และวัฒนธรรมระหว่างนักเรียนกับท้องถิ่นของตน อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรจัดอบรมหรือชี้แจงแนวทางการใช้หลักสูตรให้กับครูผู้สอนก่อนเริ่มใช้จริง เพื่อให้ครูมีความเข้าใจทั้งในเนื้อหาวิธีการจัดการเรียนรู้ และการใช้เอกสารประกอบอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรจัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างครบถ้วน และเหมาะสมกับระดับชั้น โดยเนื้อหาควรสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีภาพประกอบหรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเนื้อหาในเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสภาพจริงของผู้เรียนและชุมชน เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมกับโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ
4. ควรประเมินผลการใช้เอกสารประกอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู และชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงเอกสารให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5. สนับสนุนให้ครูใช้เอกสารประกอบร่วมกับแหล่งเรียนรู้จริงในท้องถิ่น เช่น ฟาร์มถั่วลายเสือ ชาวบ้านผู้ปลูกถั่ว หรือ พิพิธภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงและเห็นคุณค่าขององค์ความรู้จากท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างให้กว้างขึ้น เช่น ศึกษา นักเรียนจากหลายโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน หรือในพื้นที่อื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความครอบคลุมของผลการวิจัย

2. ควรศึกษาผลในระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อติดตามผลกระทบของการใช้หลักสูตรต่อการเรียนรู้อการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติ และพฤติกรรมของผู้เรียนในระยะเวลาที่ต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- จิราพร มณีรัตน์. (2563). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สุภาวดี แก้วมณี. (2561). การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์นักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพ*, 11(2), 45-58.
- อำไพ วรรณขำ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 16(1), 77-92.
- Bruner, J. S. (1960). *The process of education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Dewey J. (1938). *John Dewey Experience and Education*. New York: Simon & Schuster.
- Drake, S. M., & Burns, R. C. (2004). *Meeting standards through integrated curriculum*. Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).
- Fogarty, R. (1991). *The mindful school: How to integrate the curricula*. Palatine, IL: IRI/Skylight Publishing.
- Ralph, A. (2005). *Teaching history from the local to the global: A case study of historical thinking in Edmonton classrooms*. Edmonton, AB: University of Alberta.
- Smith, J. A. (2012). *Learning history through local case studies: Connecting past and present in the classroom*. New York: Educational Perspectives Press.
- Steen, L. A. (2001). *Mathematics and democracy: The case for quantitative literacy*. Princeton, NJ: National Council on Education and the Disciplines.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

3. ควรวิจัยเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับรูปแบบการสอนทั่วไป เพื่อให้เห็นความแตกต่างของประสิทธิภาพการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างชัดเจน

4. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เช่น บทบาทของครู การมีส่วนร่วมของชุมชน หรือความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

5. ควรพัฒนาเครื่องมือวิจัยเพิ่มเติม เช่น แบบวัดเจตคติ ทักษะการคิดวิเคราะห์ หรือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่ครอบคลุมมากขึ้น